

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในรัฐสมัยใหม่ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันเป็นรูปแบบการปกครองที่ยึดถือหลักนิติรัฐ (The Rule of Law) กล่าวคือ รัฐที่ถือกฎหมายเป็นใหญ่ รัฐที่ยอมจำกัดตนเอง (Auto - Limitation) อยู่ภายใต้กฎหมาย ซึ่งประกอบด้วยหลักการพื้นฐาน 2 ประการ คือ หลักสิทธิขั้นพื้นฐาน และ หลักแบ่งแยกอำนาจ โดยเฉพาะหลักสิทธิขั้นพื้นฐานนั้นเป็นกรณีที่ยุทธยอมรับรับรอง และให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนไว้ในรัฐธรรมนูญ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะกระทำการโดยล่วงเข้าไปในแดนอำนาจของประชาชน (Spheres of Private Autonomy)¹ โดยปราศจากกฎหมายที่ให้อำนาจโดยชัดแจ้งมิได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าการกระทำดังกล่าวกระทบต่อสิทธิของประชาชนแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องตรวจสอบถึงการมีอยู่ของกฎหมายที่ให้อำนาจไว้

การมีอยู่ของกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) และการปฏิบัติการให้เกิดผลตามกฎหมาย จึงเป็นปัญหาสำคัญสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยในส่วนของ การบังคับใช้กฎหมายนั้นไม่เฉพาะกรณีของการบังคับใช้กฎหมายแพ่งหรือกฎหมายอาญาเท่านั้น หากรวมไปถึงกฎหมายปกครองซึ่งเป็นกฎหมายที่จัดระเบียบการบริหารเพื่อตอบสนองและดำเนินงานตามภารกิจของรัฐที่มีต่อประชาชน โดยรัฐได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการ สั่งการ หรือ วินิจฉัยในเรื่องต่าง ๆ ที่กฎหมายให้อำนาจไว้ ในที่นี้ย่อมรวมถึง การใช้อำนาจของรัฐในการจัดเก็บภาษีอากร

ในปัจจุบัน การใช้อำนาจของรัฐในการจัดเก็บภาษีอากร กลับมีผลกระทบรุนแรงต่อหน้าที่ และ สิทธิ เสรีภาพของประชาชนผู้เสียภาษียิ่งขึ้นกว่าในอดีต ด้วยเหตุที่ว่า รัฐสมัยใหม่มิได้จัดเก็บภาษีอากรจากประชาชนเพื่อนำรายได้มาใช้จ่ายทำบริการสาธารณะเท่านั้น แต่รัฐยังใช้มาตรการทางการคลังและการภาษีอากรเพื่อเป็นเครื่องมือในการหันเหกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนให้ไปในทิศทางที่พึงปรารถนาและเป็นเครื่องมือในการกระจายความมั่งคั่งของชาติไปยังประชาชนทุกคนอย่างทั่วถึงอีกด้วย ดังนั้น หากปล่อยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงาน

¹ปรีดี เกษมทรัพย์, นิติปรัชญา, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2541), น. 173.

ของรัฐผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร ใช้อำนาจโดยปราศจากการควบคุมและตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพแล้ว ก็เป็นที่น่าห่วงเกรงว่าสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอาจตกอยู่ในภาวะอันตราย

ประเด็นของการควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ ส่งผลในหลายประเทศที่มีการพัฒนาระบบกฎหมายปกครองไปแล้ว จะมีกฎหมายฉบับหนึ่งเป็นแกนในการใช้บังคับกฎหมายปกครอง โดยเรียกกันว่า “กฎหมายวิธีพิจารณาทางปกครอง” หรือ “กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง”² (la procédure administrative หรือ administrative procedure) กฎหมายประเภทนี้จะกำหนดวิธีการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมีขั้นตอนและแนวทางต่าง ๆ เพื่อให้การใช้อำนาจของรัฐเกิดประสิทธิภาพ และการทำงานของเจ้าหน้าที่เกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชน

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ถึงคุณลักษณะเด่นสำคัญของกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง 2 ประการ กล่าวคือ ประการแรก กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เป็นกฎหมายที่วางหลักเกณฑ์ทั่วไปในการปฏิบัติราชการทางปกครองของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการออกคำสั่งทางปกครองต่าง ๆ ว่าจะต้องเตรียมการและดำเนินการอย่างไร เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้เป็นหลักในการดำเนินการของตนให้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย และให้มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย

ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ตุลาการในกรมตุลาการเป็นไปโดยสอดคล้องกับการปกครองในระบบประชาธิปไตยภายใต้หลักนิติรัฐ ที่เรียกร้องให้การกระทำทุกอย่างของเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายปกครองนั้นจะต้องกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย มีความถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องในกรณีเฉพาะราย จะไม่ใช้อำนาจอย่างไรซึ่งเหตุผลหรือเกินสมควรแก่เหตุ เครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการปฏิบัติราชการดังกล่าวก็คือ กฎหมายที่เจ้าหน้าที่ตุลาการต้องปฏิบัติ

² ในประเทศไทยนั้น ถ้าว่าตามรากศัพท์จริง ๆ ควรเรียกว่ากฎหมายนี้ว่า “กฎหมายวิธีพิจารณาทางปกครอง” โดยเป็นขั้นตอนการพิจารณาของฝ่ายปกครอง แต่เมื่อนำคำนี้มาใช้ กลับก่อให้เกิดความสับสนเพราะนักกฎหมายมหาชนในประเทศไทยมีน้อย บางคนไปคิดว่าเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการพิจารณาของศาลปกครองก็มี จึงได้เลี่ยงไปใช้คำอื่นและในที่สุดคณะผู้ร่างกฎหมายเห็นควรใช้ “กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง” ซึ่งยังรักษาความหมายเดิมได้ดี พอลวร ดุ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศาสตร์, กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง, (กรุงเทพมหานคร : จีระการพิมพ์, 2540), น. 157.

ตาม โดยในที่นี้ ย่อมหมายถึง กฎหมายภาษีศุลกากร และ กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
นั่นเอง

เนื่องจากพระราชบัญญัติศุลกากร พระพุทธศักราช 2469 บัญญัติขึ้นมานานและ
พัฒนาการมาเกิน 80 ปีแล้ว ซึ่งจนถึงปัจจุบันมีการตรากฎหมายภาษีศุลกากรขึ้นใช้บังคับแล้วถึง
22 ฉบับ ทำให้กฎหมายภาษีศุลกากรมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งโครงสร้าง เนื้อหา และ
ถ้อยคำที่ต่างกันในเรื่องเดียวกันอันปรากฏในกฎหมายภาษีศุลกากรหลายฉบับ กอปรกับ
เนื้อหาในบทบัญญัติของกฎหมายภาษีศุลกากรส่วนใหญ่เป็นการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ
กับ เอกชนผู้ประกอบการค้า โดยให้รัฐมีอำนาจควบคุมและจัดเก็บภาษีอากรสำหรับสินค้าหรือ
สิ่งของที่นำเข้ามาในและส่งออกป็นอกราชอาณาจักร ซึ่งโดยทั่วไปจะมีข้อกำหนดระเบียบพิธีการ
ค่อนข้างมากอันเกี่ยวพันกับการดำเนินการนำเข้า ส่งออกสินค้าทุกขั้นตอน จึงจัดเป็นกฎหมายที่มี
รายละเอียดแบบฟอร์มการปฏิบัติมากที่สุดขณะนี้ ส่งผลให้เกิดปัญหาการบังคับใช้ และตีความ
กฎหมายภาษีศุลกากร ทั้งในแง่ปัญหาข้อกฎหมายและระเบียบพิธีการ

อย่างไรก็ดี นอกจากการใช้กฎหมายภาษีศุลกากรเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติราชการ
แล้ว เจ้าหน้าที่ศุลกากรจำเป็นต้องใช้กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเป็น
เครื่องมือในการปฏิบัติราชการด้วย ในฐานะที่เป็น "กฎหมายกลาง" มิฉะนั้นแล้ว กระบวนการใน
การประเมิน การอุทธรณ์การประเมิน การบังคับชำระหนี้ภาษีศุลกากรค้าง และการปฏิบัติราชการ
ทางปกครองในกรณีอื่น ๆ ของเจ้าหน้าที่ศุลกากรที่ได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ใน
กฎหมายภาษีศุลกากรโดยชอบด้วยกฎหมาย อาจต้องเสียไปเพราะมิได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

กล่าวคือ ในส่วนที่เกี่ยวกับเนื้อหา (Substance) พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือคณะกรรมการ
พิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจหน้าที่ที่จะประเมินภาษีอากรหรือวินิจฉัยให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรต้อง
ชำระภาษีอากร เงินเพิ่ม และเบี้ยปรับได้ตามกฎหมายภาษีศุลกากร เนื่องจากผู้มีหน้าที่เสียภาษี
อากรมิได้ชำระหรือนำส่งภาษีอากร หรือ ชำระหรือนำส่งภาษีอากรไว้ไม่ถูกต้องครบถ้วน แต่ถ้า
วิธีการหรือกระบวนการในการประเมิน หรือ พิจารณาอุทธรณ์มิได้กระทำให้ถูกต้องตามที่กำหนดไว้
ทั้งในกฎหมายภาษีศุลกากร และกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองก็อาจจะส่งผลให้การ
ประเมินหรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์มิชอบด้วยกฎหมาย การที่ถือว่ามิชอบด้วยกฎหมายในกรณีนี้มิใช่
เป็นเรื่องที่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ไม่มีอำนาจตามเนื้อหา แต่เป็น

การปฏิบัติที่ไม่ชอบในเรื่องรูปแบบ (Form) หรือ วิธีการ (Process) ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิเรียกร้องของรัฐในหน้าที่อากรได้³

คุณลักษณะเด่นสำคัญประการที่สอง กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองวางหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชน เพื่อให้การปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่สามารถรักษาประโยชน์สาธารณะและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยผลบังคับตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 กำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่ใช้อำนาจกระทำการทางปกครองจะต้องปฏิบัติไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองกำหนดไว้ ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ส่การกรต้องนำหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานดังกล่าวมาใช้บังคับด้วย เช่น หลักเกณฑ์ในเรื่องความเป็นกลางของเจ้าหน้าที่ การพิจารณาของเจ้าหน้าที่ในทางปกครองจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้อุทธรณ์หรือคู่กรณีมีโอกาสได้แย้งคัดค้าน การเปิดโอกาสให้คู่กรณีเข้าถึงเอกสารหลักฐานต่าง ๆ การให้สิทธิที่จะมีที่ปรึกษาหรือผู้ทำการแทนแก่คู่กรณี การให้เหตุผลในการออกคำสั่งทางปกครอง และ หลักเกณฑ์อื่น ๆ ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการที่สำคัญ ๆ อีกหลายเรื่อง หลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมและมาตรฐานในการปฏิบัติราชการเหล่านี้จะเป็นสิ่งช่วยควบคุมและตรวจสอบการกระทำทางปกครองให้เป็นไปตามกรอบของกฎหมาย โดยเฉพาะหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียภาษีอากร และอาจกล่าวได้ว่าหลักเกณฑ์ทั่วไปที่กำหนดไว้ในกฎหมายฉบับนี้เป็นมาตรการสำคัญในการป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจตามอำเภอใจ ทั้งยังเป็นการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการอีกด้วย

กล่าวโดยสรุปแล้ว ผู้เขียนเห็นว่ามีควมจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาถึงหลักกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองควบคู่ไปกับกฎหมายภาษีศุลกากร เพราะจะช่วยให้กระบวนการจัดเก็บภาษีศุลกากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้สิทธิของผู้เสียภาษีได้รับความคุ้มครองมากขึ้น อีกทั้งกฎหมายภาษีศุลกากรควรจักต้องมีลักษณะของกฎหมายภาษีอากรที่ดีด้วย โดยลักษณะของกฎหมายภาษีอากรที่ดี มีหลักเกณฑ์ที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. หลักความแน่นอน หมายถึง การบริหารการจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพนั้นกฎหมายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีทุกประเภท จะต้องมีความแน่นอน และเป็นที่แจ้งชัดแก่ผู้เสียภาษีทุกคน กล่าวคือ ประชาชนสามารถเข้าใจความหมายได้ง่าย และเป็นการป้องกันมิให้เจ้าพนักงานใช้อำนาจโดยมิชอบ

³ ประกาศ คงเอียด, “พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเกี่ยวข้องกับกฎหมายภาษีอากรอย่างไร”, สามิตสาร, น. 93 (กรกฎาคม - สิงหาคม 2546).

2. หลักความเป็นธรรม หมายถึง ประชาชนควรมีหน้าที่เสียภาษีอากรให้แก่รัฐบาล โดยพิจารณาถึงความสามารถในการเสียภาษีอากรของประชาชนแต่ละคน ประกอบกับการพิจารณาถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนแต่ละคนได้รับเนื่องจากการดูแลคุ้มครองของรัฐบาล

3. หลักการประหยัด หมายถึง ระบบของการบริหารจัดการจัดเก็บภาษีที่ดีนั้น ภาษีอากรแต่ละประเภทที่จัดเก็บจะต้องเป็นภาระแก่ผู้เสียภาษีน้อยที่สุด และเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีต่ำที่สุดด้วย ทั้งนี้เพราะภาระข้อยุ่งยากในการเสียภาษีและค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการจัดเก็บนั้น จะเป็นการก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรของสังคมไปในทางที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมแต่อย่างใด

4. หลักความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ หมายถึง พยายามไม่ให้เกิดการเก็บภาษีอากรมีผลกระทบต่อการทำงานของกลไกตลาด หรือมีผลกระทบน้อยที่สุด

5. หลักการเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ หมายถึง กฎหมายภาษีอากรที่ดีนั้น ภาษีที่จะจัดเก็บ จะต้องทำการบริหารจัดการจัดเก็บอย่างได้ผลในทางปฏิบัติ ภาษีอากรบางอย่างแม้จะมีเหตุผลดีในทางทฤษฎี แต่ในทางปฏิบัติการจัดเก็บเป็นไปได้ยาก ภาษีนั่นจะถือเป็นภาษีที่ดีไม่ได้

6. หลักการทำได้ หมายถึง ภาษีที่ดีควรเป็นภาษีที่สามารถทำได้ให้แก่รัฐบาล เป็นอย่างดีด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อการใช้จ่ายในการดำเนินการของรัฐบาล

7. หลักความยืดหยุ่น หมายถึง ภาษีที่ดีนั้นควรที่จะเป็นภาษีที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสถานะทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษีได้ง่าย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาทำความเข้าใจถึงหลักกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ วิธีการ และเงื่อนไขในเรื่องการประเมินภาษีศุลกากร การอุทธรณ์การประเมินภาษีศุลกากร และการบังคับชำระหนี้ภาษีศุลกากรค้างตามกฎหมายภาษีศุลกากร

2. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ถึงหลักกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในเรื่องการประเมินภาษีศุลกากร การอุทธรณ์การประเมินภาษีศุลกากร และการบังคับชำระหนี้ภาษีศุลกากรค้างตามที่ปรากฏในกฎหมายภาษีศุลกากร

3. เพื่อศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการพิจารณาทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และแนวทางการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้กับการประเมิน

ภาษีศุลกากร การอุทธรณ์การประเมินภาษีศุลกากรและการบังคับชำระหนี้ภาษีศุลกากรค้างตามกฎหมายภาษีศุลกากร

4. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ เปรียบเทียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และ ขั้นตอนในกระบวนการพิจารณาทางปกครองตามพระราชบัญญัติศุลกากร พระพุทธศักราช 2469 กับ หลักกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 รวมถึง ศึกษา วิเคราะห์ เปรียบเทียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และ ขั้นตอนในกระบวนการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายภาษีศุลกากรของไทย กับ กฎหมายภาษีศุลกากรของต่างประเทศในบางกรณี

5. เพื่อศึกษา วิจัยปัญหาและข้อบกพร่องในเรื่องการประเมินภาษีศุลกากร การอุทธรณ์การประเมินภาษีศุลกากร และการบังคับชำระหนี้ภาษีศุลกากรค้างตามกฎหมายภาษีศุลกากร ที่ไม่สอดคล้องกับหลักกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

6. เสนอแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย และระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการประเมินภาษีศุลกากร การอุทธรณ์การประเมินภาษีศุลกากร และการบังคับชำระหนี้ภาษีศุลกากรค้างตามกฎหมายภาษีศุลกากร

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

“ปัญหาหลักกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในการประเมิน การอุทธรณ์ และการบังคับชำระหนี้ภาษีศุลกากรค้างตามกฎหมายภาษีศุลกากร” แสดงให้เห็นอยู่ในตัวของเรื่องเองว่า ต้องทำการศึกษากฎเกณฑ์ของกฎหมาย 2 ฉบับควบคู่กันไป กล่าวคือ กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และ กฎหมายภาษีศุลกากร โดยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมุ่งศึกษาเฉพาะปัญหาในการประเมินภาษีอากรในเรื่องอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ปัญหาในด้านรูปแบบและหลักการของการประเมินภาษีศุลกากร และ ปัญหารูปแบบของกฎหมายที่นำมาใช้ในการประเมินภาษีอากร ปัญหาในด้านรูปแบบ และหลักการ ระบบ ขั้นตอน และ วิธีการของการอุทธรณ์การประเมินภาษีศุลกากรและการบังคับชำระหนี้ภาษีศุลกากร โดยผู้เขียนหยิบยกปัญหาเหล่านี้ขึ้นมาวิเคราะห์ และพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขต่อไป

1.4 วิธีการศึกษา

รายงานฉบับนี้ ใช้วิธีการศึกษาแบบวิจัยเชิงคุณภาพ หรือวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) จากพระราชบัญญัติศุลกากร พระพุทธศักราช 2469 พระราชกำหนด

พิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ประกาศกรมศุลกากร ประมวลระเบียบปฏิบัติศุลกากร พ.ศ. 2544 คำพิพากษาฎีกาของไทย ตลอดจนการค้นคว้าข้อมูล จากวารสารกฎหมาย หนังสือกฎหมายของไทยและของต่างประเทศ รวมถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์หาข้อสรุป และข้อเสนอแนะในการ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

การศึกษาวិเคราะห์ปัญหาของการประเมินภาษีศุลกากร การอุดหนุนการประเมินภาษีศุลกากร และการบังคับชำระหนี้ภาษีศุลกากรค้างตามกฎหมายภาษีศุลกากร ผู้เขียนมุ่งเน้นให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรใช้อำนาจตามกฎหมายตระหนักถึงหลักวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และต้องดำเนินการตามวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองนั้นให้สอดคล้องและเหมาะสมกับกระบวนการจัดเก็บภาษีศุลกากรของไทย โดยมุ่งหวังอย่างจริงจังที่จะให้กฎหมายสามารถควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐมิให้ล่วงละเมิดต่อความชอบธรรมหรือประโยชน์อันพึงมีพึงได้ของผู้เสียภาษีอากร อันจะก่อให้เกิดแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดเก็บภาษีศุลกากรของไทยให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลยิ่งขึ้น และเพื่อให้บรรลุดัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ ของประชาชนผู้เสียภาษีอากรอย่างแท้จริง